

دانش آموز، خلاقیت، ایده پردازی

مؤلفان:

افسانه احمدی مقدم، برات محمد عاشقی، نوشین رحیم حداد

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: احمدی مقدم، افسانه، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: دانش آموز، خلاقیت، ایده پردازی/ مولفان افسانه احمدی مقدم، برات محمد عاشقی، نوشین وحید حداد.
مشخصات نشر	: بجنورد: گسترش علوم نوین، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۶ ص.
شابک	: 978-600-8470-38-0 : ۱۱۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۱ - ۱۲۶.
موضوع	: خلاقیت در کودکان
موضوع	: Creative ability in children
موضوع	: اندیشه و تفکر خلاق در کودکان
موضوع	: Creative thinking in children
موضوع	: آموزش و پرورش -- نوآوری
موضوع	: Educational innovations
شناسه افزوده	: ع.ی، برات محمد، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	: وحید حداد، نوشین، ۱۳۶۸ -
رده بندی کنگره	: LB1۵۹۰/۵/۱۱۳۲۰۹۶
رده بندی دیویی	: ۷۰/۱۱۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۳۵

انتشارات:

عنوان کتاب:

دانش آموز، خلاقیت، ایده پردازی

مؤلفان:

افسانه احمدی مقدم، برات محمد عاشقی، نوشین وحید حداد

▪ ویراستار:

حسین کاملیان

▪ طراح جلد:

هادی شاهی

▪ نوبت چاپ:

اول، بهار ۱۳۹۶

▪ شمارگان:

۱۰۰۰

▪ شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۸۴۷۰-۳۸-۰

▪ تعداد صفحات:

۱۲۶ صفحه

▪ قیمت:

۱۱۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	پیشگفتار.....
۴.....	اهمیت موضوع.....
۸.....	معنا و مفهوم خلاقیت.....
۱۰.....	تعریف خلاقیت.....
۱۲.....	نظریه‌های خلاقیت.....
۲۲.....	تفاوت خلاقیت با نوآوری.....
۲۳.....	ارتباط خلاقیت با هوش.....
۳۰.....	خلاقیت و عملکرد نیمکره‌های مغز.....
۳۳.....	ویژگی‌های شخصیت خصوصیات افراد خلاق.....
۳۸.....	تخیل بستر خلاقیت.....
۳۹.....	خلاقیت در موج سوم.....
۴۱.....	خلاقیت به عنوان فرآیند.....
۴۴.....	خلاقیت استعدادی برای تمام عمر.....
۴۵.....	نقش ویژه مدارس در پرورش خلاقیت.....
۴۹.....	تأثیر متقابل معلمان - شاگردان و خلاقیت.....
۵۱.....	راه‌های آموزش و پرورش خلاقیت.....
۶۲.....	خلاقیت و مقاومت سازمان‌های آموزشی.....
۶۴.....	عوامل بازدارنده خلاقیت (کشنده‌های خلاقیت).....
۶۹.....	تأثیرات فرهنگ و محیط بر خلاقیت.....
۷۳.....	سبک‌های فرزند پروری و خلاقیت.....
۸۱.....	سلطه جویی والدین مانع بروز خلاقیت فرزندان.....
۸۴.....	تنوع فرهنگی در رابطه با فرزند پروری.....
۸۵.....	مراکز آموزشی خلاق.....
۸۷.....	چگونه دانش آموزان خلاق تربیت کنیم.....
۸۸.....	ویژگی‌های شخصیت خلاق.....
۸۸.....	دانش آموز خلاق را بشناسید.....
۹۰.....	موانع خلاقیت در محیط مدرسه.....

۹۱.....	موانع خلاقیت در محیط خانواده
۹۱.....	اصول پرورش خلاقیت در کلاس درس
۹۳.....	ویژگی های معلم پرورش دهنده ی خلاقیت
۹۴.....	پیشنهادهایی برای معلمان جهت خلاقیت دانش آموز
۹۵.....	روش تلفیقی تقویت خلاقیت در کلاس توسط معلمان و مدارس
۹۵.....	ضرورت و اهمیت تلفیق
۹۵.....	دلایل منطقی صاحب نظران در توجه به تلفیق و ضرورت اجتناب ناپذیری آن
۹۶.....	انواع و اشکال تلفیق برنامه های درسی
۹۷.....	رویکرد برنامہ درسی تلفیقی
۹۸.....	کلیات روش تلفیقی
۱۰۱.....	راه های اولیه پرورش خلاقیت دانش آموزان
۱۰۴.....	الگوهای پرورش خلاقیت
۱۰۶.....	زمینه های شکوفایی خلاقیت
۱۰۹.....	نوشتن خلاق
۱۱۰.....	بارش مغزی
۱۱۱.....	مطالعه خلاق
۱۱۲.....	سخن پایانی
۱۱۶.....	جمع بندی
۱۲۱.....	فهرست منابع

پیشگفتار

همه کودکان در اطلاع از اینکه دنیا چگونه کار می کند خلاق هستند؛ اما در این میان به نظر می رسد بعضی از بچه ها از دیگران خلاق ترند. بعضی از بچه ها خلاقیت را در زمینه های خاصی به نمایش می گذارند. معمولاً گفته می شود که این بچه ها در زمینه هایی به شدت خلاق هستند. پرکینز^۱ (۱۹۸۴) به شش ویژگی خاص در اشخاص به شدت خلاق اشاره کرده است. با توجه به نظریه پرکینز کودکان خلاق مترصد زیاده هستند. کودک خلاق می تواند به راحتی مسائل را شناسایی کند. آن ها مسائل را با انعطاف پذیری از میان برمی دارند. اندیشمندان خلاق، عینی هستند. آن ها نه تنها کارشان را تحلیل می کنند، بلکه به انتقاد دیگران توجه دارند. کودک خلاق تن به قبول ریسک می دهد. از انگیزه فراوان برخوردار است و برای اوضاع نیازهای شخصی میل به خلاقیت دارد.

اغلب اوقات اگر کمی وقت کنیم متوجه وجود خلاقیت در بچه ها می شویم. بهترین زمان برای اطلاع از خلاقیت کودکان، تماشای آن ها به هنگام بازی است. کودک را درحالی که آزادانه و فارغ البال با مواد و اسباب بازی هایش سرگرم بازی است تماشا کنید. کودکان خلاق اغلب برای سر یک اثر، سایل بازی خود موارد استفاده متفاوتی پیدا می کنند و قبل از اینکه از وسیله ای به سراغ وسیله دیگر بروند از آن به انواع مختلف استفاده می نمایند. کودک خلاق اغلب از منابع خود به انواع و اشکال مختلف و گاه حیرت انگیز استفاده می کند. ممکن است یک جعبه خالی برای کودک خلاق ارزشی به مراتب بیش از بهترین و پیچیده ترین اسباب بازی ها داشته باشد. بزرگ ترها می توانند از کودک سؤال کنند و بعد با حوصله به جواب هایش گوش بدهند. کودکان خلاق اغلب با آب و تاب حرف می زنند. ذکر جزئیات یک ماجرا و به تفصیل سخن گفتن می تواند نشانه قدرت خیال و تصور زیاد باشد.

^۱ -Perkins

بزرگ‌ترها باید به این مهم توجه داشته باشند که کودکان خلاق ممکن است رفتارهایی را به نمایش بگذارند که گاه چالش‌برانگیز هستند. کیم وو چونگ^۱ (۱۹۸۹) یکی از چهره‌های خلاق معاصر (بنیان‌گذار شرکت عظیم دوو کره و نویسنده کتاب مشهور «سنگ‌فرش هر خیابان از طلاست») این کتاب تنها پس از دو سال از تاریخ انتشار، بیش از یک میلیون نسخه فروش داشته و تاکنون بیش از ۱۰ بار نیز در ایرا تجاید چاپ شده است. می‌نویسد نوآوری یک امر و نیاز زیربنایی زندگی انسان است آن‌چنان‌که بعضی‌ها فکر می‌کنند مشکل نیست اگر شما به ابداعات و نوآوری‌های ارزش دقت کنید. مبنای خیلی از آن‌ها را واقعاً ایده‌های بسیار ساده و دست‌یافتنی مشاهده می‌دهند اغلب هم نتایج بسیار ارزشمندی به همراه می‌آورند. نوآوری، ابداعات و اختراعات نقش بزرگی در تاریخ بشر بازی کرده است نوآوری و ابداعات با عزم، تصوم و اراده یک شخص خلاق شروع می‌شود که سعی می‌کند با درهم شکستن ایده‌ها معمولی و موجود در این عصر خلاق و زمان، چیز جدیدی ارائه دهد یا بسازد. من همواره تأکید کرده‌ام که خلاق بودن برای اشخاص بسیار با اهمیت است زیرا افراد خلاق متکرر سازنده به تاریخ شکل و به جهان جهت می‌دهند. توین بی کسانی را که به پیشرفت تمدن و فرهنگ جامعه‌شان کمک می‌کنند «اقلیت خلاق» می‌نامد که بسیار هم معدودند اما تأثیر این اقلیت‌ها به نسبت تعدادشان نیست بلکه قدرت ابداع و خلاقیت آن‌ها تعیین‌کننده میزان نفوذشان در جامعه است. الهامات و تراوش‌های ذهنی این اقلیت است که به اکثریت غیرخلاق امکان می‌دهد در پیشرفت جامعه‌شان سهیم شوند این وظیفه اقلیت‌ها نسبت به جامعه‌شان است و بدون کمک آن‌ها فرهنگ‌ها و جوامع پیشرفتی نخواهند داشت. اقلیت‌ها موظف‌اند اکثریت غیرخلاق را اصلاح کرده و پرورش دهند چنانچه اقلیت‌ها این‌گونه عمل نکنند زوال جامعه و تمدن تسریع خواهد

^۱ - Kim Woo Chong

شد. به خفقان افکندن این اقلیت خلاق، سقوط جامعه و فرهنگ را به دنبال خواهد داشت. زمانی که توانایی های خلاق برای توسعه و پیشرفت جامعه بکار گرفته نشود و زمانی که اقلیت خلاق به صورت اقلیت کنترل شده درآید جامعه به سوی نابودی و فنا قدم بر خواهد داشت. مسئولیت پیشرفت و تمدن جامعه و یا سوق دادن آن در جهت زوال و ویرانی به عهده اقلیت خلاق است... شما حتماً می پرسید چگونه می توان عضو اقلیت خلاق شد خوب اول از همه باید بگویم چه چیزی نبایست باشید غرض طلب، تماشاچی و شکست گرا نباشید (سوری، ۱۳۷۴، صص ۶۵، ۲۱۶-۲۳۷).

مقدمه

هر سازمان مجموعه ای از عوامل انسانی، ساختاری، فنی، تکنولوژی، فرهنگی و سایر عناصر محیطی است. جهت تحقق هدف های از پیش تعیین شده به صورت مشترک در تلاش و تعادل است. رشد سازمان و تداوم آن، ارتباط نزدیکی با نیازها و خواسته های انسانی و چگونگی برآورده شدن آنها دارد. از وظایف مدیر است که از میان نیروهای انسانی، گروهی را بنا سازد، کارکنانی که بتوانند تصمیم بگیرند، راه حل های تازه برای مسائل پیدا کنند، اخلاقیت داشته باشند و در مقابل کار مسئول باشند. پیشرفت های روزافزون جوامع ارزشی مرزهای سازمانی را برداشته و نوآوری ها و اخلاقیت ها دیگر از بالا به پایین دیکته نمی شوند بلکه با طراحی ساختارهای نوین بر پایه همکاری و اشتراک، مشارکت جوان رایج ترین موضوع و لازمه کار با گروه های انسانی مطرح گردیده است.

با ورود به عرصه مدیریت نوین شاهد این واقعیت هستیم که تکنولوژی همه چیز را تحت تأثیر خود قرار داده است و نظام تعلیم و تربیت نیز از این امر مستثنا نیست. نظام آموزشی کنونی تنها بر پایه تئوری ها و نظریاتی است که دانش آموز با تلاش متعلم و پشتکار خویش آن ها را خوب به اذهان می سپارد ولی آنگاه که پای عمل

به میان می آید تربیتی صورت نگرفته و مهارتی کسب نشده است و از آنجایی که قالب بسیاری از کتاب های درسی و سایر مواد آموزشی با روش های سنتی انجام پذیرفته سیستم آموزش و پرورش تا حصول نتایج، آرمان و اهداف مورد انتظار فاصله بسیار دارد؛ که این خود همانند دیگر سازمان های سنتی مستلزم تغییرات سازمانی اساسی و بنیادینی است که با برنامه ریزی، شناخت و آگاهی همراه باشد. نیروی انسانی به عنوان محور تحول و عنصر اساسی هر سازمان که خود متأثر از اطلاعات و ارتباطات است عمل می کند، اندیشه توانمند کردن، برانگیختن و مشارکت همه بین ازین محسوس تر می شود و به عنوان سه عامل اساسی ارتقاء بهره وری کارکنان تا سه تا بر ملاحظه ای در تفکر و اندیشه مدیران خواهد داشت.

اهمیت موضوع

وقتی در جهان با مسائل نامتناهی و راه گون، منابع محدود و پایان یافتنی، سرعت تغییرات و مسائل دیگری از این قبیل مواجه می شویم، نیاز به خلاقیت و شعله های بینش درونی آشکارتر می شود. با اینکه هیچ یک از ما دقیقاً نمی دانیم در آینده چه چیزی در انتظار ماست، برخی حقایق و نیازهای آینده را نحو فزاینده ای برای ما روشن تر می شوند. آموزش مهارت های سازگاری و وفاداری باید بخش عادی مواد درسی را در کلاس های درس تشکیل دهند. نبوغ، ساختن اینها در مغز خلاق است که می تواند خود را با الگوهایی که در آینده در بردارد وفق دهد. این مسئله نیاز به خلاقیت یا انفجارهای بینش درونی را آشکار می سازد. مهارت های تفکر خلاق باید مهم ترین مهارت های سازگاری و قابلیت انطباق به حساب آیند. همیشه این باور وجود دارد که هر فرد در حالت عادی دارای استعدادها، قابلیت ها و ظرفیت هایی از قبیل خلاقیت، نوع آوری، ابتکار و اختراع است که بر اثر پرورش و آموزش صحیح و مناسب می توان این استعدادها را به مرحله ظهور رساند. از آنجایی که فرایندهای مدیریتی، فرایندی مستمر، پیوسته و پایدار است می بایست به